নাইট্ৰ'জেনৰ অভাৱ

www.rkbassam.in

প্ৰভাৱ কি ?

নাইট্ৰ'জেন ঘাটি থকা শস্যৰ উৎপাদন কম কৰে।

ইয়াক ক'ত আৰু কিয় দেখা যায় ?

•নাইট্ৰ'জেন ঘাটি এছিয়াৰ ধানৰ মাজত অন্যতম সাধাৰণ সমস্যা।ই ধানৰ ক্ৰমবৰ্ধমান সকলো মাটিতে প্ৰচলিত য'ত আধুনিক জাত সমূহ পৰ্যাপ্ত খনিজ নাইট্ৰ'জেন সাৰ অবিহনে উৎপাদন কৰা হয়।

•প্ৰায়বিলাক উদ্ভিদৰ বৰ্দ্ধন পৰ্যায়ত যেনে পোখামেলা আৰু মণিধৰা, আদিত নাইট্ৰ'জেনৰ ঘাটি হয় ।

•বৃহৎ পৰিমাণৰ নাইট্ৰ'জেন সাৰ ভুল সময় বা ভুল পদ্ধতিৰে প্ৰয়োগ কৰিলে নাইট্ৰ'জেন ঘাটি বা অভাৱ হব পাৰে।

নিম্নোলিখিত মাটি সমূহত সাধাৰণতে নাইট্ৰ'জেনৰ অভাৱ দেখা যায়।

•অতি নগন্য পৰিমাণৰ জৈৱ পদাৰ্থ থকা মাটি

•সহজাতভাৱে নাইট্ৰ'জেনৰ যোগানৰ ক্ষেত্ৰত বাধা থকা মাটি (যেনে - আম্লিক চালফেটযুক্ত মাটি, লৱণযুক্ত মাটি , ফচ্ফৰাছৰ ঘাটি থকা মাটি, দুৰ্বল জল নিস্কাষিত মাটি, জলাহ ভূমি)।

•ক্ষাৰকীয় আৰু কেলছিয়ামযুক্ত মাটি য'ত জৈৱ পদাৰ্থৰ পৰিমাণ তেনেইহে নগণ্য আৰু য'ত এম'নিয়া উদ্বায়ীকৰণৰ সম্ভাৱনীয়তা অত্যধিক ।

কেনেকৈ চিনাক্ত কৰিব ?

পথাৰখনৰ অস্বাভাৱিকতা নিৰীক্ষণ কৰক ।নাইট্ৰ'জেনৰ অভাৱত শস্যডৰা স্তব্ধ আৰু বৰ্ণহীন হয়।

বিশেষত্ব ঃ

•পুৰণা পাতবোৰ বা গোটেই গছজোপা হালধীয়া -সেউজীয়া হ'ব।

•পুৰণা পাত আৰু কেতিয়াবা কেতিয়াবা সমস্ত পাতবোৰ পাতল সেউজীয়া হৈ যায় আৰু আগবোৰ জ্বলি যায়।

•গোটেই পথাৰখন হালধীয়া বৰণৰ হ'ব পাৰে।

•লক্ষণসমূহ চিনাক্তৰ বাবে পাতবোৰ পৰীক্ষা কৰক । কোমলীয়া পাতবোৰৰ বাদে যিবোৰ বেছি সেউজীয়া , নাইট্ৰ'জেন অভাৱগ্ৰস্ত গছৰ পাত সংকীৰ্ণ , সৰু , থিয় আৰু নেমু হালধীয়া -সেউজ বৰণৰ হ'ব।

•অন্য লক্ষণ সমূহ হৈছে ধানৰ পোখা আৰু শস্যৰ সংখ্যা হ্ৰাস পায়।

•নাইট্ৰ'জেন ঘাটিৰ চাক্ষুষ লক্ষণসমূহ কেতিয়াবা গন্ধক ঘাটিৰ লক্ষণৰ স'তে বিভ্ৰান্ত হ'ব পাৰে কিন্তু গন্ধক ঘাটি সাধাৰণতে কম আৰু কোমলীয়া পাতবোৰ আক্ৰান্ত হ'ব পাৰে। অলপীয়া নাইট্ৰ'জেন ঘাটি কেতিয়াবা লৌহ ঘাটিৰ লক্ষণৰ লগত একে হ'ব পাৰে কিন্তু লৌহ ঘাটি প্ৰথমে কোমলীয়া পাতত দেখা দিয়ে।

•সমস্যাটোৰ কাৰণবোৰ নিশ্চিত কৰণৰ বাবে মাটি আৰু গছৰ নমুনা সংগ্ৰহ কৰি পৰীক্ষাগাৰত পৰীক্ষা কৰক ।

কিয় জৰুৰীঃ

সম্ভৱত নাইট্ৰ'জেন ঘাটিয়ে ধানৰ প্ৰধান সমস্যা আৰু ই গভীৰ অৰ্থনৈতিক তাৎপৰ্য বহন কৰে।

ব্যৱস্থাপনা কেনেকৈ কৰিব ?

•নাইট্ৰ'জেন সাৰ প্ৰয়োগ কৰক ।

•কম সঁহাৰি থকা জাতবোৰত প্ৰচুৰ পৰিমাণে নাইট্ৰ'জেন সাৰ ব্যৱহাৰ নকৰিব।

•হাইব্ৰীড ধানে প্ৰচলিত জাতৰ ধানতকৈ খণিজ নাইট্ৰ'জেন অধিক গ্ৰহণ কৰে।

•প্ৰতিটো জাতৰ বাবে উপযুক্ত ব্যৱধান নিৰ্ণয় কৰক ।লগাতকৈ কম ঘনত্ব থকা শস্যই নাইট্ৰ'জেন কম দক্ষতাৰে গ্ৰহণ কৰে ।

•শস্য প্ৰতিস্থানৰ পদ্ধতি অনুসৰি নাইট্ৰ'জেন প্ৰয়োগৰ বিভাজনৰ সংখ্যা আৰু সময় সামঞ্জস্য কৰক । ৰোৱা ধান আৰু সিঁচা ধানৰ ক্ষেত্ৰত নাইট্ৰ'জেন ব্যৱস্থাপনৰ কৌশল ভিন্ন হয়।

•পৰ্যাপ্ত জল ব্যৱস্থাপনা নিয়ন্ত্ৰণ কৰক ।প্ৰয়োগৰ পিছত নাইট্ৰ'জেন গেছ হিচাবে অনিষ্ট নহ'বলৈ পথাৰখন পানীৰে পূৰ্ণ কৰি ৰাখক কিন্তু সাৰ প্ৰয়োগ কৰাৰ পিছতে পানী ওফন্দি বাহিৰ হৈ যাতে নাযায় তালৈ লক্ষ্য ৰাখক ।

•উপযুক্ত গছৰ ঘনত্ব বজাই ৰাখক ।

•নাইট্ৰ'জেনৰ বাবে ধানৰ স'তে প্ৰতিযোগীতা কৰা বন-বাত নিয়ন্ত্ৰণ কৰক ।

সম্ভৱ হ'লে ঃ

•অন্যান্য পুষ্টি পদাৰ্থ যেনে ফচফৰাছ, পটাছ আৰু দস্তা আদিৰ লগতে মাটিৰ অন্যান্য সমস্যা যেনে ঃ অগভীৰ মূল গভীৰতা , বিষাক্ততা আদিৰ সমাধান কৰক ।

•দীৰ্ঘম্যাদী ব্যৱস্থাপনাৰ হেতু সঠিক জৈৱ পদাৰ্থ পৰিচালনাৰ মাধ্যমেৰে সহজাত উৎসবোৰৰ পৰা নাইট্ৰ'জেনৰ সৰবৰাহ বজায় ৰখা বা বৃদ্ধি কৰক ।

•মাটিত উপলব্ধ জৈৱ পদাৰ্থ (গোবৰ সাৰ বা পাম সাৰ, পচন সাৰ, শস্য অৱশিষ্ট) প্ৰয়োগ কৰক

•জলসিঞ্চিত ধান ব্যৱস্থাৰ ক্ষেত্ৰত , ধানদোৱাৰ দুই সপ্তাহৰ পিছতে শুকান আৰু অগভীৰ হাল (5-10 ছেঃমিঃ) বাব লাগে। আগতীয়াকৈ হাল বোৱা পদ্ধতিয়ে, ৰোৱাৰ সময়ত মাটিৰ জাৰণ আৰু ফচলৰ অৱশিষ্টাংশৰ পচন বৃদ্ধি কৰে।ই পিছত কৰা ধানৰ খেতি ডৰাৰ শ্ৰী বৃদ্ধিত নাইট্ৰ'জেনৰ যোগান সম্ভৱ কৰি তোলে।

•পৌনঃ পৌনিক নিষ্কাষন আৰু শুকান কৰাৰ মাধ্যমেৰে স্থায়ীভাৱে নিমজ্জিত মাটিসমূহৰ নিজস্ব নাইট্ৰজেন সৰবৰাহৰ ক্ষমতা বৃদ্ধি কৰক ।

Rice Fact Sheet

Assam Agribusiness and Rural Transformation Project (APART)

The World Bank is the funding agency of APART
Department of Agriculture, Assam is the nodal department for implementation of APART
ARIAS Society is the State level coordinating and monitoring agency for APART
Assam Agricultural University is the leading Agricultural University of the State and implementing agency of APART, imparting research and scientific support.
International Rice Research Institute (IRRI) is the rice global leader providing technical and hand-holding support in the implementation of APART

The opinions expressed in this publication are those of the authors. They do not purport to reflect the opinions or views of the IRRI. Attribution – Non Commercial-Share Alike 3.0 (Unported)